

De la Windsor la București

(Grigore Constantinescu – 21 februarie 2015)

Subiect preluat și prelucrat după Shakespeare, capodopera „Falstaff”, final de carieră verdian este, în continuare, o afirmare a performanțelor interpretative, dirijorale, regizorale, de-a lungul a mai bine de un secol de spectacole.

După trei versiuni anterioare (1939, 1959, 2002), montate pe prima scenă lirică a României cu interpreți de renume, opera „Falstaff” a fost prezentată într-o nouă producție, în fața „juriului” melomanilor bucureșteni. Explicabil interesul spectatorilor pentru acest eveniment care, desigur, pune numeroase și nu lesnicioase probleme realizatorilor. Conducerea teatrului a preferat stratagema aplicată și la alte recente premiere, prin invitarea unor nume importante ale lumii spectacolului muzical de azi: regizorul englez Graham Vick, dirijorul spaniol Guillermo Garcia Calvo, pentru domeniile prioritare montării, adăugându-se pentru scenografie Samal Blak, lighting design Giuseppe di Iorio, asistență de regie Jacopo Spirei, singurul român fiind maestrul de cor Stelian Olariu (care a pregătit ansamblul și în ultimele două montări).

Interesantă, în aceste condiții, replica organizatorilor, prin castingul alcătuit al unei distribuții de debuturi, pentru toate personajele cu excepția primadonei Iulia Isaev-Alice (urmând Valentinei Crețoiu, Elisabetei Neculce Carțiș, Feliciei Filip în montările anterioare). Firește, în fața acestui panoramic, fiecare dintre „jurați” a avut prioritățile sale. În linie dreaptă, de la Verdi (dirijor Edoardo Mascheroni) la premiera bucureșteană, considerăm că a fost afirmarea la nivel de excelență a dirijorului Guillermo Garcia Calvo la pupitrul Orchestrei Operei Naționale, care merită aprecieri și aplauze speciale. Urmează concepția regizorului Graham Vick, în adaptarea originalului narațiunii propuse de Arrigo Boito spre o alură modernă, în genul unui „Mall” muzical ce găzduiește personajele comediei, cu idei reușite, altele năstrușnice dar și completări care nimeresc la întâmplare. Lucrul său cu distribuția a fost, în acest sens, extrem de solicitant, potrivit detaliilor libretului și translării în alt mediu, în care fiecare este, cât poate sau nu, convingător. În schimb, studiul muzicii a cerut viteză și atenție atentă pentru intonație, dicție, tempo, omogenitate de cânt în formații vocale feminine și masculine, uneori reunite, orizont în care premiera apare drept prima încercare, perfectibilă, de la o reprezentare la alta. Personajul titular, nici tânăr, nici erou, nobil vicios, ironic, mâncăcios, trăind la lumina unei filozofii dionisiace, este singurul care ocupă, prin evoluție scenică și muzicală prim planul spectacolului.

Imaginea complexă a lui Falstaff nu este, așa cum indică afișul, un debut oarecare, ci o victorie artistică a baritonului Ștefan Ignat la maturitatea carierei sale. De la Oedipe la Falstaff se poate scrie despre el o istorie care trece prin numeroasele roluri realizate de acest artist. În premiera pe care o comentăm, cuvintele de laudă pot face loc celor de admirație – pentru voce, compunere a personajului, forță de susținere, din toate punctele de vedere, a întregii evoluții muzical-teatrale. Credem că, împreună cu colegii de distribuție, lui Ignat-Falstaff i se va datora viitorul acestui spectacol verdian, căci, precum o spune: „Istețimea mea crează istețimea celorlalți!”.

În proiectele propuse publicului, pentru ultimele stagioni, considerăm că în suita titlurilor de opere cu mare renume, oferite nouă, „Falstaff” ajunge la nivelul culminant al unui succes greu de obținut, entuziasmant aplaudat.